

Obiekty dynamiczne, klasy i funkcje zaprzyjaźnione, przeciążanie operatorów

- 1. Klasy zaprzyjaźnione i funkcje zaprzyjaźnione**
- 2. Przeciążanie operatorów**
- 3. Obiekty dynamiczne**
- 4. Obiekty dynamiczne jako składowe klas**

Obiekty dynamiczne, klasy i funkcje zaprzyjaźnione, przeciążanie operatorów

1. Klasy zaprzyjaźnione i funkcje zaprzyjaźnione

Klasy zaprzyjaźnione i funkcje zaprzyjaźnione

1. **Klasy zaprzyjaźnione** mają dostęp do składowych prywatnych i chronionych klasy, z którą jest zaprzyjaźniona tzn. gdzie wystąpiła deklaracja zaprzyjaźnienia danej klasy z inną.
2. **Niezależna funkcja zaprzyjaźniona** z jedną klasą ma dostęp do składowych prywatnych i chronionych klasy. Sama funkcja nie nabywa własności składowej klasy.
3. **Niezależna funkcja zaprzyjaźniona** z kilkoma klasami ma dostęp do wszystkich składowych prywatnych i chronionych tych klas. Sama funkcja nie nabywa jednak własności składowej tych klas. Deklaracja zaprzyjaźnienia powinna wystąpić w każdej z tych klas, natomiast definicja tylko raz.

```
#ifndef _Produkt1
#define _Produkt1
#include <iostream.h>
#include <string.h>
class Tzakup;
class TProdukt1
{protected:
    string nazwa;
    float cena;

public:
    friend void wyswietl(Tzakup&);
    friend Tzakup;
    TProdukt1(string nazwa_="",float cena_=0);
    TProdukt1(TProdukt1&);
    ~TProdukt1();
    float Podaj_cene();
    int Porownaj_produkty(TProdukt1&);
    void Wyswietl();
};
#endif
```

Deklaracja klasy
zaprzyjaźnianej z
klasą TProdukt1

Deklaracja zaprzyjaźnienia
klasy Tzakup i funkcji
wyswietl z klasą TProdukt1

friend void wyswietl(Tzakup&);
friend Tzakup;

lab3_1.cpp

PRODUKT1.CPP

PRODUKT1.h

ZAKUP.CPP

ZAKUP.h


```
#include "produkt1.h"
TProdukt1::TProdukt1(string nazwa_,float cena_)
{ cout<<"Konstruktor zwykly z parametrami klasy TProdukt1"<<endl;
  nazwa=nazwa_;
  cena=cena_;}
TProdukt1::TProdukt1(TProdukt1& p)
{ cout<<"Konstruktor kopiujacy klasy TProdukt1"<<endl;
  nazwa = p.nazwa;
  cena=p.cena; }
TProdukt1::~~TProdukt1()
{ cout<<"Destruktor klasy TProdukt1"<<endl; }
float TProdukt1::Podaj_cene()
{ return cena; }
int TProdukt1::Porownaj_produkty(TProdukt1& p)
{ return nazwa==p.nazwa && Podaj_cene()==p.Podaj_cene(); }
void TProdukt1::Wyswietl()
{ cout<<"Cena produktu: "<<cena<<"", Nazwa produktu: "<<nazwa<<endl; }
```


1: 1

Insert

```
#ifndef _Zakup
#define _Zakup
#include "produkt1.h"
class TZakup
{
    protected:
    TProdukt1 produkt;
    float ilosc;
public:
    friend void wyswietl(TZakup&);
    TZakup(TProdukt1&, float);
    TZakup(TZakup&);
    ~TZakup();
    float Podaj_wartosc();
    void Dodaj_ilosc(float);
    float Podaj_ilosc();
    int Porownaj_zakupy(TZakup&);
    void Wyswietl();
};
#endif
```

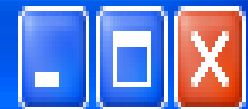
Deklaracja
zaprzyjaźnienia
funkcji **wyswietl** z
klasą TZakup


```
#include "zakup.h"
TZakup::TZakup(TProdukt1& produkt_,float ilosc_)
{ cout<<"Konstruktor zwykly z parametrami klasy TZakup"<<endl;
  produkt=produkt_;
  ilosc=ilosc_; }
TZakup::TZakup(TZakup& p)
{ cout<<"Konstruktor kopiujacy klasy TZakup"<<endl;
  produkt=p.produkt;
  ilosc=p.ilosc; }
TZakup::~TZakup()
{ cout<<"Destruktor klasy TZakup"<<endl; }
float TZakup::Podaj_wartosc()
{ return ilosc*produkt.cena; }
void TZakup::Dodaj_ilosc(float ile)
{ ilosc+=ile; }
float TZakup::Podaj_ilosc()
{ return ilosc; }
int TZakup::Porownaj_zakupy(TZakup& zakup)
{ return produkt.Porownaj_produkty(zakup.produkt); }
void TZakup::Wyswietl()
{ produkt.Wyswietl();
  cout<<" Ilosc produktu: "<<ilosc<<
    ", Wartosc zakupu: "<<Podaj_wartosc()<<endl; }
void wyswietl(TZakup& zakup)
{ cout<<"Cena produktu: "<<zakup.produkt.cena<<
  ", Nazwa produktu: "<<zakup.produkt.nazwa<<endl;
  cout<<" Ilosc produktu: "<<zakup.ilosc<<
  ", Wartosc zakupu: "<<zakup.Podaj_wartosc()<<endl; }
```

Klasa TZakup ma bezpośredni dostęp do składowych chronionych klasy TProdukt1

Definicja funkcji **wyswietl** zaprzyjaźnionej z klasami TProdukt i TZakup


```
float TZakup::Podaj_wartosc()
{ return ilosc*produkt.cena; }
void TZakup::Wyswietl()
{ produkt.Wyswietl();
  cout<<" Ilosc produktu: "<<ilosc<<
    ", Wartosc zakupu: "<<Podaj_wartosc()<<endl; }
void wyswietl(TZakup& zakup)
{ cout<<"Cena produktu: "<<zakup.produkt.cena<<
  ", Nazwa produktu: "<<zakup.produkt.nazwa<<endl;
  cout<<" Ilosc produktu: "<<zakup.ilosc<<
    ", Wartosc zakupu: "<<zakup.Podaj_wartosc()<<endl; }
```



```
lab3_1.cpp
ZAKUP.CPP lab3_1.cpp PRODUKT1.CPP

#include "zakup.h"
//Przyklad1

void main()
{
    TProdukt1 p1("zeszyt", 1.0);
    TProdukt1 p2 ("olowek",0.80);
    p1.Wyświetl();
    p2.Wyświetl();
    //kazdy obiekt TZakup musi posiadać własny obiekt TProdukt1
    TZakup z1(p1,4);
    TZakup z2(p2,3);
    TZakup z3(p1,6);
    wyświetl(z1); //z1.Wyświetl();
    wyświetl(z2); //z2.Wyświetl();
    wyświetl(z3); //z3.Wyświetl();
    if(z1.Porównaj_zakupy(z2))
        z1.Dodaj_ilosc(z2.Podaj_ilosc());
    if(z1.Porównaj_zakupy(z3))
        z1.Dodaj_ilosc(z3.Podaj_ilosc());
    wyświetl(z1); //z1.Wyświetl();
}
cin.get();
}
```

Wywołanie funkcji zaprzyjaźnionej

wyświetl(z1); //z1.Wyświetl();
wyświetl(z2); //z2.Wyświetl();
wyświetl(z3); //z3.Wyświetl();

wyświetl(z1); //z1.Wyświetl();

C:\Settings\ldydaktyka\Programowanie_obiektowe...

```
Konstruktor zwykly z parametrami klasy TProdukt1
Konstruktor zwykly z parametrami klasy TProdukt1
Cena produktu: 1, Nazwa produktu: zeszyt
Cena produktu: 0.8, Nazwa produktu: olowek
Konstruktor zwykly z parametrami klasy TProdukt1
Konstruktor zwykly z parametrami klasy TZakup
Konstruktor zwykly z parametrami klasy TProdukt1
Konstruktor zwykly z parametrami klasy TZakup
Konstruktor zwykly z parametrami klasy TProdukt1
Konstruktor zwykly z parametrami klasy TZakup
Cena produktu: 1, Nazwa produktu: zeszyt
  Ilosc produktu: 4, Wartosc zakupu: 4
Cena produktu: 0.8, Nazwa produktu: olowek
  Ilosc produktu: 3, Wartosc zakupu: 2.4
Cena produktu: 1, Nazwa produktu: zeszyt
  Ilosc produktu: 6, Wartosc zakupu: 6
Cena produktu: 1, Nazwa produktu: zeszyt
  Ilosc produktu: 10, Wartosc zakupu: 10
Destruktor klasy TZakup
Destruktor klasy TProdukt1
Destruktor klasy TZakup
Destruktor klasy TProdukt1
Destruktor klasy TZakup
Destruktor klasy TProdukt1
Destruktor klasy TProdukt1
Destruktor klasy TProdukt1
```

Obiekty dynamiczne, klasy i funkcje zaprzyjaźnione, przeciążanie operatorów

1. Klasy zaprzyjaźnione i funkcje zaprzyjaźnione
2. Przeciążanie operatorów

Nie przeciąża się operatorów: . .* :: ?: sizeof

Przeciążanie operatorów za pomocą funkcji

operator op (lista_argumentów)

1. jako niezależnej funkcji, zaprzyjaźnionej z jedną lub kilkoma klasami
2. jako metody - jeden z argumentów jest niejawny (**this**)
3. w przypadku przeciążania operatorów dwuargumentowych nie można wykorzystać metody, lecz funkcji zaprzyjaźnionej, jeżeli lewy argument nie należy do klasy, dla której jest przeciążany operator. Przykładem jest operator wyjścia <<
4. należy przeciążać istniejące operatory przy zachowaniu odpowiedniej liczby argumentów. Tak przeciążone operatory zachowują też typową dla nich łączność i priorytet, lecz ich znaczenie może być inne niż zwyczajowe
5. przeciążony operator musi **mieć obiekt jako jeden z argumentów**, stąd nie można zmienić znaczenia operatorów dla standardowych typów

Liczba argumentów	Operatory	Łączność
2	() ² [] ² → ² →*	lewostronna
1	+ - ++ ⁴ -- ⁴ ! ~ * & ^{1,2} new ³ delete ³ (typ)	prawostronna
2	* / %	lewostronna
2	+ -	lewostronna
2	<< >>	lewostronna
2	< <= > >=	lewostronna
2	= = !=	lewostronna
2	&	lewostronna
2	^	lewostronna
2		lewostronna
2	&&	lewostronna
2		lewostronna
2	= ^{1,2} += -= *= /= %= ^= &= = <<= >>=	prawostronna
2	, ¹	lewostronna

1. Jeżeli nie jest przeciążony, ma znaczenie domniemane
2. Musi być zdefiniowany jako metoda niestaticzna
3. Mogą mieć znaczenie globalne, natomiast przeciążone na rzecz klasy muszą być metodami typu **static** (deklarowane również niejawnie) o następujących prototypach:

void * new (size_t)

//zwraca adres przydzielonego obiektu

void delete (typ *)

*//funkcja zwalnia obiekt o adresie typ**

Operatory domniemane są osiągalne za pomocą odwołań:

::new, ::delete

4. Przyrostkowe operatory definiuje się z jednym fikcyjnym argumentem **int**.


```
#ifndef _Produkt1
#define _Produkt1
#include <iostream.h>
#include <string.h>
class TProdukt1
{protected:
    string nazwa;
    float cena;

public:
    TProdukt1(string nazwa_="",float cena_=0);
    TProdukt1(TProdukt1&);
    ~TProdukt1();
    float Podaj cene();
    int operator==(TProdukt1&);
    friend ostream& operator<< (ostream &, TProdukt1 &);
};
#endif
```



```
#include "produkt1.h"
TProdukt1::TProdukt1(string nazwa_,float cena_)
{ cout<<"Konstruktor zwykly z parametrami klasy TProdukt1"<<endl;
  nazwa=nazwa_;
  cena=cena_;}
TProdukt1::TProdukt1(TProdukt1& p)
{ cout<<"Konstruktor kopiujacy klasy TProdukt1"<<endl;
  nazwa = p.nazwa;
  cena=p.cena; }
TProdukt1::~~TProdukt1()
{ cout<<"Destruktor klasy TProdukt1"<<endl; }
float TProdukt1::Podaj_cene()
{ return cena; }

int TProdukt1::operator==(TProdukt1& p)
{ return nazwa==p.nazwa && Podaj_cene()==p.Podaj_cene(); }

ostream& operator<< (ostream & wy, TProdukt1 & p)
{ return wy<<"Cena produktu: "<<p.cena<<
           ", Nazwa produktu: "<<p.nazwa<<endl; }
```


ZAKUP.CPP | ZAKUP.h | lab3_2.cpp | PRODUKT1.CPP | PRODUKT1.h

```
#ifndef _Zakup
#define _Zakup
#include "produkt1.h"
class Tzakup
{
    protected:
        TProdukt1 produkt;
        float ilosc;
    public:
        Tzakup(TProdukt1&, float);
        Tzakup::Tzakup(Tzakup&);
        ~Tzakup();
        float Podaj_wartosc();
        float Podaj_ilosc();
        void operator+=(Tzakup&);
        int operator==(Tzakup&);
        friend ostream& operator<< (ostream &, Tzakup &);
};
#endif
```

14: 9

Modified

Insert

```
#include "zakup.h"

TZakup::TZakup(TProdukt1& produkt_,float ilosc_)
{ cout<<"Konstruktor zwykly z parametrami klasy TZakup"<<endl;
  produkt=produkt_;
  ilosc=ilosc_; }
TZakup::TZakup(TZakup& p)
{ cout<<"Konstruktor kopiujacy klasy TZakup"<<endl;
  produkt=p.produkt;
  ilosc=p.ilosc; }
TZakup::~TZakup()
{ cout<<"Destruktor klasy TZakup"<<endl; }
float TZakup::Podaj_ilosc()
{ return ilosc; }
float TZakup::Podaj_wartosc()
{ return ilosc*produkt.Podaj_cene(); }

void TZakup::operator+=(TZakup& z)
{ ilosc+=z.ilosc;}
int TZakup::operator==(TZakup& zakup)
{ return produkt==zakup.produkt; }
ostream& operator<< (ostream & wy, TZakup& z)
{ return wy<<z.produkt<<
  " Ilocz produktu: " <<z.ilosc<<
  ", Wartosc zakupu: " <<z.Podaj_wartosc() <<endl; }
```

Operatory
przeciążone
z klasy
TProdukt1

```
#include "zakup.h"

void main()
{
    TProdukt1 p1("zeszyt", 1.0);
    TProdukt1 p2 ("olowek",0.80);
    cout<<p1;           //1
    cout<<p2;           //2
    //kazdy obiekt TZakup musi posiadać własny obiekt TProdukt1
    TZakup z1(p1,4);
    TZakup z2(p2,3);
    TZakup z3(p1,6);
    cout<<z1;           //3
    cout<<z2;           //4
    cout<<z3;           //5
    if (z1==z2)
        z1+=z2;
    if(z1==z3)
        z1+=z3;
    cout<<z1;           //6
}
cin.get();
}
```

```
C:\Settings\dydaktyka\Programowanie_obiektowe...
Konstruktor zwykly z parametrami klasy TProdukt1
Konstruktor zwykly z parametrami klasy TProdukt1
1 → Cena produktu: 1, Nazwa produktu: zeszyt
2 → Cena produktu: 0.8, Nazwa produktu: olowek
Konstruktor zwykly z parametrami klasy TProdukt1
Konstruktor zwykly z parametrami klasy TZakup
Konstruktor zwykly z parametrami klasy TProdukt1
Konstruktor zwykly z parametrami klasy TZakup
Konstruktor zwykly z parametrami klasy TProdukt1
Konstruktor zwykly z parametrami klasy TZakup
3 → Cena produktu: 1, Nazwa produktu: zeszyt
   Ilosc produktu: 4, Wartosc zakupu: 4
4 → Cena produktu: 0.8, Nazwa produktu: olowek
   Ilosc produktu: 3, Wartosc zakupu: 2.4
5 → Cena produktu: 1, Nazwa produktu: zeszyt
   Ilosc produktu: 6, Wartosc zakupu: 6
6 → Cena produktu: 1, Nazwa produktu: zeszyt
   Ilosc produktu: 10, Wartosc zakupu: 10
Destruktor klasy TZakup
Destruktor klasy TProdukt1
Destruktor klasy TZakup
Destruktor klasy TProdukt1
Destruktor klasy TZakup
Destruktor klasy TProdukt1
Destruktor klasy TProdukt1
Destruktor klasy TProdukt1
```

Obiekty dynamiczne, klasy i funkcje zaprzyjaźnione, przeciążanie operatorów

1. Klasy zaprzyjaźnione i funkcje zaprzyjaźnione
2. Przeciążanie operatorów
3. **Obiekty dynamiczne**

```
#include "zakup.h"
void main()
{
    TProdukt1* p1 = new TProdukt1("zeszyt", 1.0);
    TProdukt1* p2 = new TProdukt1("olowek", 0.80);
    cout<<*p1;
    cout<<*p2;
    //kzdy obiekt TZakup musi posiadac wlasny obiekt TProdukt1
    TZakup* z1 = new TZakup(*p1, 4);
    TZakup* z2 = new TZakup(*p2, 3);
    TZakup* z3 = new TZakup(*p1, 6);
    cout<<*z1;
    cout<<*z2;
    cout<<*z3;
    if (*z1==*z2)        *z1+=*z2;
    if (*z1==*z3)        *z1+=*z3;
    cout<<*z1;
    delete p1;
    delete p2;
    delete z1;
    delete z2;
    delete z3;
}
cin.get();
}
```

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

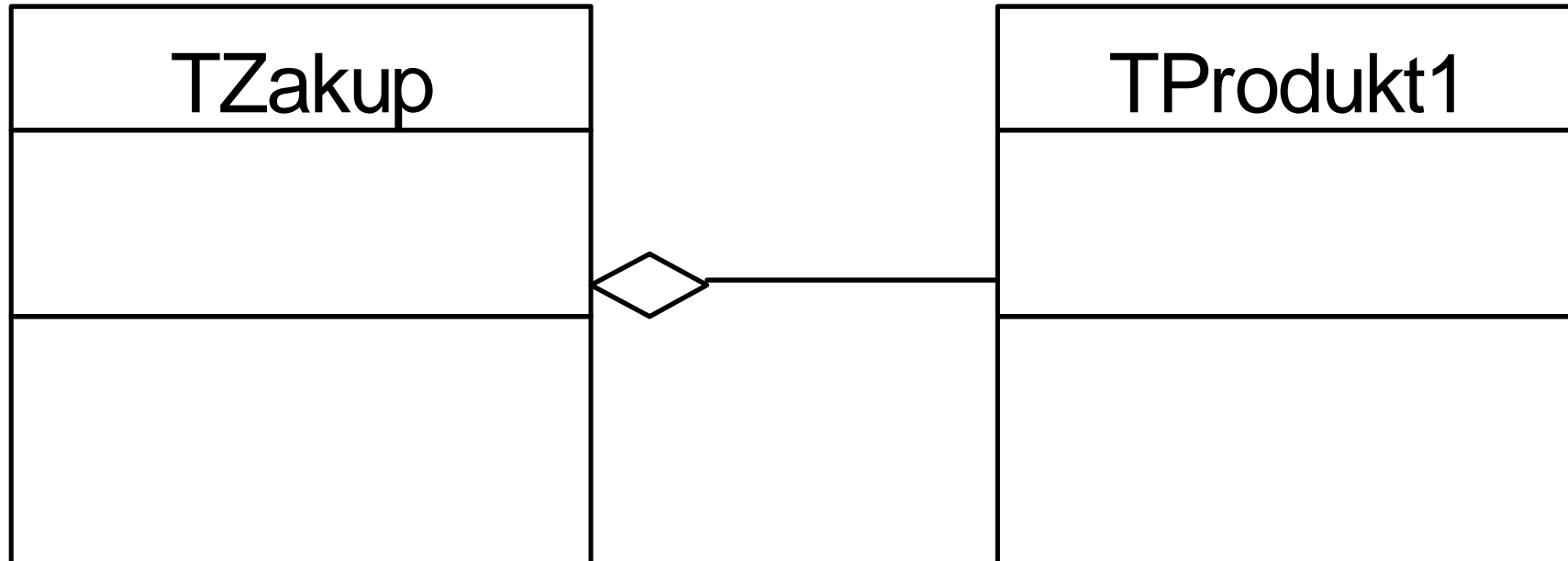
C:\Settings\dydaktyka\Programowanie_obiektowe...

```
1 → Konstruktor zwykly z parametrami klasy TProdukt1
2 → Konstruktor zwykly z parametrami klasy TProdukt1
   Cena produktu: 1, Nazwa produktu: zeszyt
   Cena produktu: 0.8, Nazwa produktu: olowek
3 → Konstruktor zwykly z parametrami klasy TProdukt1
   Konstruktor zwykly z parametrami klasy TZakup
4 → Konstruktor zwykly z parametrami klasy TProdukt1
   Konstruktor zwykly z parametrami klasy TZakup
5 → Konstruktor zwykly z parametrami klasy TProdukt1
   Konstruktor zwykly z parametrami klasy TZakup
   Cena produktu: 1, Nazwa produktu: zeszyt
   Ilosc produktu: 4, Wartosc zakupu: 4
   Cena produktu: 0.8, Nazwa produktu: olowek
   Ilosc produktu: 3, Wartosc zakupu: 2.4
   Cena produktu: 1, Nazwa produktu: zeszyt
   Ilosc produktu: 6, Wartosc zakupu: 6
   Cena produktu: 1, Nazwa produktu: zeszyt
   Ilosc produktu: 10, Wartosc zakupu: 10
6 → Destruktor klasy TProdukt1
7 → Destruktor klasy TProdukt1
8 → Destruktor klasy TZakup
   Destruktor klasy TProdukt1
9 → Destruktor klasy TZakup
   Destruktor klasy TProdukt1
10 → Destruktor klasy TZakup
   Destruktor klasy TProdukt1
```

Obiekty dynamiczne, klasy i funkcje zaprzyjaźnione, przeciążanie operatorów

1. Klasy zaprzyjaźnione i funkcje zaprzyjaźnione
2. Przeciążanie operatorów
3. Obiekty dynamiczne
4. Obiekty dynamiczne jako składowe klas

Klasa złożona TZakup agreguje słabo obiekt klasy TProdukt1

C:\Settings\dydaktyka\Programowanie_obiektowe\w3_4\ZAKUP.h

ZAKUP.CPP

ZAKUP.h

lab3_4.cpp

PRODUKT1.CPP

PRODUKT1.h


```
#ifndef _Zakup
#define _Zakup
#include "produkt1.h"
class Tzakup
{
    protected:
    TProdukt1* produkt;
    float ilosc;
public:
    Tzakup(TProdukt1*, float);
    Tzakup::Tzakup(Tzakup&);
    ~Tzakup();
    float Podaj_wartosc();
    float Podaj_ilosc();
    void operator+=(Tzakup&);
    int operator==(Tzakup&);
    friend ostream& operator<< (ostream &, Tzakup &);
};
#endif
```


10: 26

Modified

Insert

```
ZAKUP.CPP | ZAKUP.h | lab3_4.cpp | PRODUKT1.CPP | PRODUKT1.h
#include "zakup.h"

• TZakup::TZakup(TProdukt1* produkt_,float ilosc_)
• { cout<<"Konstruktor zwykly z parametrami klasy TZakup"<<endl;
•   produkt=produkt_;
•   ilosc=ilosc_; }

TZakup::TZakup(TZakup& p)
  { cout<<"Konstruktor kopiujacy klasy TZakup"<<endl;
    produkt=p.produkt;
    ilosc=p.ilosc; }

• TZakup::~TZakup()
• { cout<<"Destruktor klasy TZakup"<<endl; }

float TZakup::Podaj_ilosc()
  { return ilosc; }

• float TZakup::Podaj_wartosc()
• { return ilosc*produkt->Podaj_cene(); }

• void TZakup::operator+=(TZakup& z)
• { ilosc+=z.ilosc;}
• int TZakup::operator==(TZakup& zakup)
• { return *produkt==*zakup.produkt; }
• ostream& operator<< (ostream & wy, TZakup& z)
• { return wy<<*z.produkt<<
  " Ilosc produktu: "<<z.ilosc<<
  ", Wartosc zakupu: "<<z.Podaj_wartosc()<<endl; }

23: 16 Modified Insert
```

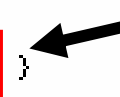
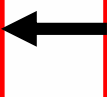
Zmiany odwołań do składowej typu wskaźnik na TProdukt1

TZakup::TZakup(TProdukt1* produkt_,float ilosc_)
{ cout<<"Konstruktor zwykly z parametrami klasy TZakup"<<endl;
 produkt=produkt_;
 ilosc=ilosc_; }

float TZakup::Podaj_wartosc()
{ return ilosc*produkt->Podaj_cene(); }

int TZakup::operator==(TZakup& zakup)
{ return *produkt==*zakup.produkt; }

ostream& operator<< (ostream & wy, TZakup& z)
{ return wy<<*z.produkt<<


```
ZAKUP.CPP | ZAKUP.h | lab3_4.cpp | PRODUKT1.CPP | PRO...  
  
#include "zakup.h"  
void main()  
{  
    TProdukt1* p1 = new TProdukt1("zeszyt", 1.0);  
    TProdukt1* p2 = new TProdukt1("olowek", 0.80);  
    cout<<*p1;  
    cout<<*p2;  
  
    TZakup* z1 = new TZakup(p1, 4);  
    TZakup* z2 = new TZakup(p2, 3);  
    TZakup* z3 = new TZakup(p1, 6);  
    cout<<*z1;  
    cout<<*z2;  
    cout<<*z3;  
    if (*z1==*z2)        *z1+=*z2;  
    if (*z1==*z3)        *z1+=*z3;  
    cout<<*z1;  
  
    delete p1;  
    delete p2;  
    delete z1;  
    delete z2;  
    delete z3;  
}  
    cin.get();  
}
```

//1
//2
//3

//4
//5
//6

Ponieważ obiekty klasy TZakup agregują wskaźnik do obiektu TProdukt1, przy tworzeniu tych obiektów i przy usuwaniu nie są wywoływane automatycznie odpowiednio konstruktory i destruktory tych klas

C:\Settings\dydaktyka\Programowanie_obiektowe...

```
Konstruktor zwykly z parametrami klasy TProdukt1
Konstruktor zwykly z parametrami klasy TProdukt1
Cena produktu: 1, Nazwa produktu: zeszyt
Cena produktu: 0.8, Nazwa produktu: olowek
1 → Konstruktor zwykly z parametrami klasy TZakup
2 → Konstruktor zwykly z parametrami klasy TZakup
3 → Konstruktor zwykly z parametrami klasy TZakup
Cena produktu: 1, Nazwa produktu: zeszyt
  Ilosc produktu: 4, Wartosc zakupu: 4
Cena produktu: 0.8, Nazwa produktu: olowek
  Ilosc produktu: 3, Wartosc zakupu: 2.4
Cena produktu: 1, Nazwa produktu: zeszyt
  Ilosc produktu: 6, Wartosc zakupu: 6
Cena produktu: 1, Nazwa produktu: zeszyt
  Ilosc produktu: 10, Wartosc zakupu: 10
Destruktor klasy TProdukt1
Destruktor klasy TProdukt1
4 → Destruktor klasy TZakup
5 → Destruktor klasy TZakup
6 → Destruktor klasy TZakup
```